

Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

Naše škola podporuje zdravý a harmonický rozvoj osobnosti žáka s přihlédnutím na jeho individuální schopnosti.

Základní škola Montessori je vzdělávací program, který aplikuje pedagogický systém Marie Montessori na všeobecné vzdělávací cíle a obsahy základního vzdělávání v České republice. Příznačnou filozofií tohoto programu je orientace na osobnost dítěte – využití a rozvíjení jeho vnitřní motivace a individuálních schopností. Východiskem je předpoklad, že děti mají opravdový zájem a touhu poznat, naučit se a uplatnit nové znalosti v praxi. Filosofie této vzdělávací strategie je založena na principu svobody a možnosti volby se zodpovědností. Důležitou cílovou složkou je sebepoznání – seznámení se se svými schopnostmi a možnostmi a tedy způsobilost stanovit a realizovat svůj další životní program. Dítě je v této koncepci vedeno k samostatnosti, aktivní práci, svobodné volbě, odpovědnosti za svou volbu a jednání.

Vyučování je založeno na základních principech pedagogického systému Marie Montessori. Podstatnou složku tvoří samostatná vzdělávací činnost dětí vedená jejich zájmem a vývojovými senzitivními fázemi. Učitel zabezpečuje připravené prostředí školní třídy a je garantem dostatečně volného prostoru pro originální tvůrčí práci s žákem i celou třídou. Výrazná v jeho práci je složka diagnostická - poznání žáka, informace o postupu a vývoji každého dítěte tvoří základ pro jeho další individuální práci s žákem. Děti nejsou jen pasivními příjemci informací, ale na učení se aktivně podílejí.

Cílem tohoto programu je pomáhat dítěti v poznávání světa i sebe sama. V procesu vzdělávání si dítě - v souladu se svými individuálními a vývojovými možnostmi - osvojuje mateřský jazyk, matematické dovednosti, cizí jazyky, základy umění, poznává svět přírody, svět lidí a svět tradic a kultury, věnuje se tělesným i pracovním aktivitám. Prostřednictvím obsahů jednotlivých výukových oblastí se učí vysvětlovat, interpretovat, aplikovat, analyzovat, posuzovat a kreativně realizovat své nápady, pozitivně komunikovat, kriticky uvažovat, vcítit se. Poznává různé možnosti a způsoby učení a učí se volit pro sebe takové způsoby, které jsou pro něj účinné, spolehlivé a efektivní. Dítě získává dovednost rozhodovat se podle svých reálných zájmů a možností.

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy

Pro získávání a rozvoj klíčových kompetencí u žáků využíváme tyto strategie:

- Při výuce využíváme principy Montessori pedagogiky (KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)
- Plně respektujeme psychologický vývoj žáků a jejich věková specifika, proto výuka probíhá ve věkově heterogenních skupinách (KU, KŘP, KSP, KKo, KO)
- Se žáky jednáme jako s partnery. Respektujeme jejich individualitu a právo na vlastní názor (KŘP, KKo, KSP, KO)
- Vzdělávací obsah je žákovi prezentován celistvě bez umělého dělení na předměty (KU, KŘP, KP)
- Zapojováním žáků do plánování a realizace řady třídních, školních i mimoškolních akcí (např.: zápis do 1. tříd, jarní a podzimní jarmark, výzdoba tříd a chodeb, dny otevřených dveří, práce na projektech zahrady...) je vedeme k sounáležitosti s životem školy a zodpovědnosti za svá rozhodnutí (KŘP, KKo, KO, KSP, KP)
- Svým chováním a jednáním dáváme žákům vzor respektujícího přístupu k ostatním (KŘP, KKo, KSP, KO)
- Neomezujeme se pouze na výuku a výchovu v prostorách školy. Využíváme možnosti kulturních akcí, exkurzí, výletů, cyklovýletů, turistických akcí, zimních pobytů, ŠVP apod. (KKo, KSP, KO, KP)
- Nespokojíme se pouze s teoretickou prezentací učiva. Žáci získávají vědomosti i dovednosti pomocí praktických činností a projektů. Například prací na školní zahradě. (KU, KŘP, KKo, KP)
- Žák má právo svobodné volby místa práce. Proto je mu pro samostatnou práci, umožněn pohyb v prostorách Montessori části školy i v době vyučování (KU, KSP, KO, KP)
- Nové téma je žákovi samostatně (či ve skupině) představeno evokační prezentací s nástinem další možné práce. Tím, a následnou podporou ze strany učitele vedeme žáka k zodpovědnosti za vlastní rozhodnutí a vzdělávání (KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)
- Pro usnadnění orientace žáka v jeho povinném vzdělávacím obsahu daného období mu jsou poskytnuty myšlenkové mapy či jiné typy přehledu či seznamu vzdělávacího obsahu. Na jejich základě je vzdělávací obsah plánován, realizován i hodnocen. (KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)
- Pro budování a podporu přátelského klimatu ve třídě využíváme, mimo jiné, pravidelné komunitní setkávání na elipse (KŘP, KKo, KSP, KO)
- V každé třídě a v prostorách chodeb jsou umístěny nádoby na tříděný odpad (KO)
- V každé třídě jsou k dispozici počítače s připojením na internet, žák má volný přístup k odborné literatuře a učebním Montessori i jiným pomůckám (KU, KO, KP)
- Pomůcky jsou k dispozici v omezeném množství. Žáci jsou tak vedeni k naplánování si vlastní práce s ohledem na druhé a ke vzájemné komunikaci (KŘP, KKo, KSP, KO)
- S ohledem na aktuální probírané téma využívá učitel různé metody a formy práce (samostatná práce, práce ve skupině, projektová výuka, laboratorní cvičení, besedy, pracovní činnosti...) (KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)
- Pro rozvoj zodpovědnosti a sounáležitosti se v pravidelných intervalech střídají „služby“ ve třídě (KSP, KO, KP)

- Při řešení jednotlivých témat jsou žákům k dispozici odborní konzultanti z řad učitelů, informační zdroje (PC, literatura...) a další dostupný materiál (KU, KŠP, KSP, KO, KP)
- Učitel dbá na to, aby každá žákova práce dostala zpětnou vazbu – ať již samotným učitelem písemně, při osobní konzultaci, žakovou prezentací před třídou, zpětnou vazbou od spolužáků či jinou formou (KU, KSP, KKo, KO, KP)
- Pro propojení vzdělávacího obsahu s reálným životem využíváme práci a činnosti zejména na školní zahradě a v dílně. (KU, KŘP, KKo, KSP, KO, KP)
- Pracujeme s pravidly chování, pravidly činností i zadávaných úkolů. Při jejich vzniku spolupracujeme v maximální míře s žáky, protože právě pravidla, na jejichž vytvoření se zúčastnili, mají větší sklon respektovat. (KU, KŘP, KKo, KSP, KO)
- Maximálně se snažíme vytvářet atmosféru přátelství a pozitivna, zejména prostřednictvím pedagogické komunikace, vyjadřováním citů a empatií. Vycházíme při tom z přesvědčení, že atmosféra strachu ničí poznávání i výchovu, emoční neurčitost vede k nejasnostem v postojích i činech. (KO, KŘP, KKo, KO)

Legenda:

KU – kompetence k učení

KŘP – kompetence k řešení problémů

KKo – kompetence komunikativní

KSP – kompetence sociální a personální

KO – kompetence občanské

KP – kompetence pracovní